

prosess

Oda Solum Sønstebø, Hilde Maråk

veileder Fredrik Lund

Vår 2020

Valg av oppgave / 4

Viktige valg

Låven / 19

Hva vil vi gi kunstneren? / 26

Spesialisering / 27

Profil for AiR Geiranger / 27

Visuelt uttrykk / 30

Organisering av anlegget / 32

Størrelse på programmet / 34

Konsept for atelier / 44

Referanseprosjekter

Fogo island / 50

Juvet landskapshotell / 52

Nordisk Kunstnarsenter Dale / 54

Møllstunet Geiranger / 56

Fordypningsrommet Fleinvær / 58

Kilder / 61

Valg av oppgave

Siden Hilde har vokst opp i Geiranger kunne vi tenke oss å gjøre et prosjekt i det området. For å finne en problemstilling å jobbe med i masteroppgaven tok vi kontakt med Katrin Blomvik som jobber på fjordsenteret i Geiranger, for å høre om de hadde noen spennende ideer eller prosjekter vi kunne videreutvikle i diplomten vår. Da fortalte hun at de kunne se for seg et Artist in Residence-program som et positivt tilskudd til bygda, og at Møllsæter i Møllsbygda kunne være en aktuell tomt for dette. Dette synes vi hørt ut som et veldig spennende prosjekt som kan gi mye til Geiranger både som destinasjon og hjemsted, og valgte å bruke dette som utgangspunkt i vår diplomoppgave.

Premisser for oppgaven

På grunn av at dette er et virkelig prosjekt som forhåpentligvis en gang i framtiden skal realiseres valgte vi å følge flere av retningslinjene de hadde satt slik at arbeidet vårt skulle være relevant. Vi vil at diplomten skal kunne brukes som veileder eller inspirasjon dersom de får støtte til å sette i gang et hovedprosjekt. Vi brukte både tomten og AiR-programmet som var bestemt, men annet enn det er rammene for oppgaven satt av oss. Vi har utfordret og endret både innholdet og størrelsen på programmet i det originale prosjektet. Dette er fordi vi syntes det var viktig at diplomoppgaven var på våre egne premisser, og at den ikke ble for mye styrt av økonomiske begrensninger og reguleringer.

Debatt: Bærekraftig turisme

14. november 2019

Vi dro på en debatt på studentersamfundet i Trondheim som vi tenkte kunne være relevant for diplomoppgaven vår. Den omhandlet bærekraftig turisme, og diskuterte om turisme er positivt for norsk lokalmiljø. Det var uenigheter om det meste, men noen ting vi lærte om norsk turisme og dens utfordringer var:

- Turistene som besøker Norge er begeistret for den spektakulære naturen, og en av grunnene til dette er at naturen faktisk er i bruk og er bebodd.

- Vi har høy pågang på sommeren men få besøkende på vinteren. Dette skyldes at vi har for få attraksjoner og aktiviteter som trekker turister på vinterhalvåret. Det er en grense for hva naturen og lokalbefolkningen kan tåle, og på enkelte av de mest populære reisemålene i Norge begynner vi å nærme oss denne grensen.

- Vi ønsker at hver enkelt turist blir lenger i Norge og legger igjen mer av pengene sine her. Dette vil være mer bærekraftig og gi høyere profitt enn for eksempel cruiseskipturistene som stopper innom steder i en kort periode og belaster naturen og turistattraksjonene, men legger igjen minimalt med penger hos de lokale bedriftene.

Kan vårt prosjekt være et svar på en mer bærekraftig form for turisme?

Geiranger er sterkt preget av en lite bærekraftig masseturisme på sommerhalvåret, og vi tror et AiR-program kan hjelpe til med å spre turismen mer utover og føre til høyere trivsel i Geiranger på vinterhalvåret. Et AiR-program vil gi økt aktivitet, og et større tilbud på vinteren, og dette kan også være med på å gjøre Geiranger til en mer attraktiv vinterdestinasjon. Turismen i dag dreier seg kun om naturopplevelser, og en satsing på kultur vil gi Geiranger en ny dimensjon som kan bli et positivt tilskudd til både lokalsamfunnet og regionen.

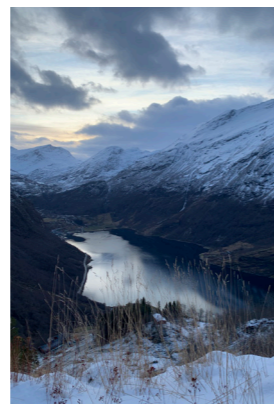
Vi tror også at et AiR-program kan lede til en gruppe besøkende som legger igjen større verdier og gir mer til lokalbefolkningen enn det dagens turister gjør. De vil få en større tilhørighet til stedet og tar med seg mye kunnskap om stedet når de drar. Dette mener vi er viktig, og vil føre til en mer bevisst og hensynsfull gruppe besøkende som vil føles mer som ”korttidsløkalere” enn turister.

Uke 2

Den første uken reiste vi til Geiranger for å sette i gang med arbeidet. Vi tenkte at å besøke tomta og å snakke med alle involverte var et godt sted å starte. Vi brukte uka på å kartlegge tomta og samle informasjon om stedet og lokalsamfunnet. Vi hadde møter med sentrale aktører i prosjektet, og besøkte også to relevante prosjekter som vi hentet inspirasjon og kunnskap fra.

Referat: møte med Jakob Torp Årset (eier av tomta), Linda Emdal (arkitekt) og Katrin Blomvik (prosjektleder)

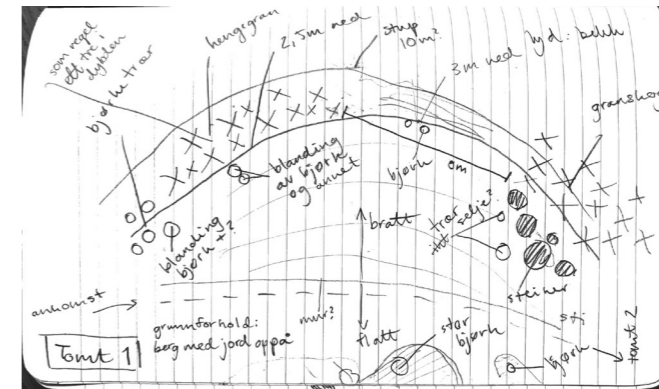
- Må engasjere lokalbefolkningen i prosjektet. Kan gjøres ved å vise til steder eller elementer de kjenner til, og la dem føle at dette er noe som tilhører dem.
- Prosjektet kan gi tilbake til bygda. Det at det er noe som skjer hjelper dem å holde motet oppe i mørke måneder, og er viktig for folkehelsen.
- Ser på muligheten for å samle alle AiR-programmer i Norge og gi dem en samlet stemme. Et samarbeid kan gjøre det enklere å få støtte fra staten.
- Prosjektet kan generere nye boligtomter fordi det vil gi utvidet tilgang til kloakk, strøm og vann.
- Innlagt vann på tomta er ikke noe problem å få til. Egen brønn og septiktank på gården. Ulike muligheter for toalett. Enten med vann eller uten. Dusj er mer problematisk fordi vannet må renses etterpå - men er løsbart.

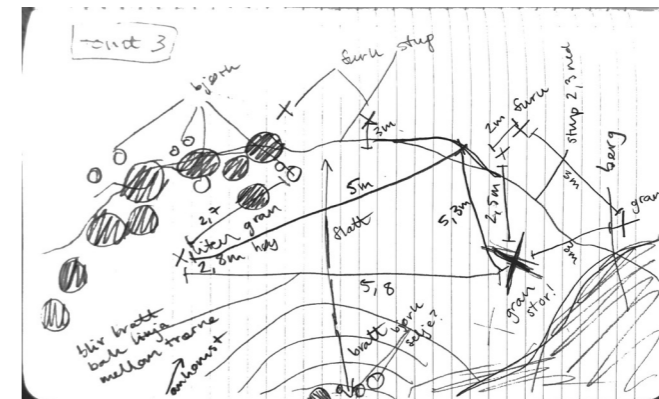
Første møte med tomta

Vi reiste opp til Møllsæter en kald januar dag for å gjøre oss kjent på tomta. Tomta er veldig variert når det kommer til både terreng, vegetasjon og utsikt. Kombinasjonen av det spesielle landskapet og den spektakulære utsikten gjorde at vi raskt forstod at dette skulle bli en spennende tomt å jobbe med.

Vi begynte med å utforske hele tomta for å se etter områder som kunne være egnede for å bygge på, eller steder med spesielle kvaliteter som vi kunne ta med inn i prosjektet. Vi brukte målebånd, skissebok og kamera til å kartlegge de ulike stedene så nøye som mulig både i plan, snitt og med fotografier slik at vi skulle ha et solid grunnlag når vi kom tilbake til Trondheim. Målet var at de spesifikke kvalitetene ved akkurat denne tomta skulle bli med å påvirke arkitekturen og opplevelsen til de som besøker det.

Planskisse fra tomt for atelier med kontroll av lys og lys fra nord

Planskisse fra tomt med benk

Befaring Juvet landskapshotell

8. januar 2020

Vi tok kontakt med eieren av Juvet Landskapshotell og fikk lov til å besøke dem en våt vinterdag i januar. Juvet Landskapshotell er et prosjekt som på mange områder ligner på prosjektet vi skal begynne med nå, og som vi håpte å kunne hente litt inspirasjon fra. Blant annet er begge prosjektene plassert i utemmet natur og må ta stilling til hvordan man skal forholde seg til dette. Juvet er et hotell som kan sammenlignes med AiR-programmet med tanke på at de begge er steder hvor du bor en kortere periode. Dette gir frihet til å utfordre de konvensjonelle tankene om hvordan man bor, og man kan skape spektakulær og annerledes arkitektur. Hotellet var delt opp i individuelle boenheter som hver hadde et unikt fotavtrykk bestemt av landskapet de sto plassert i og hvilken utsikt de ønsket. Vi ble inspirert av hvordan de brukte vinduer til å ramme inn viktige og vakre deler av naturen og fremheve dens kvaliteter. Vi likte også måten boenhetene møtte bakken på. De tynne stålsøylene som bar byggene ga dem et svevende uttrykk, og vil etterlate seg minimale spor dersom hotellet en dag ikke skal være der lenger.

Intervju Katrin Blomvik

Vi møtte Katrin Blomvik som er daglig leder for Stiftinga Geirangerfjorden Verdsarv for å stille henne noen spørsmål. Hun er initiativtaker for artist in residence-prosjektet i Geiranger. Hun hadde mange interessante inspill og perspektiver vi vil ta med oss videre. Her er noe av det vi snakket om:

Samarbeidspartnere

Det er avgjørende at AiR-prosjektet kommer inn i et nasjonalt program i kulturdepartementet, for noen må finansiere og drive det. Fylkeskommunen er veldig engasjerte og vil være med, for dette programmet er noe fylket mangler i dag. Katrin har innledet et samarbeid med KUBE og Møre og Romsdal kunstsenter, som mener AiR-programmet vil tjene på å spesialisere seg på en kunstform (film, lyd og bilde) som det mangler tilbud for i Norge i dag.

Hva gir AiR til turismen i Geiranger

Et mål er å koble programmet til reiselivsbedriftene. Geiranger trenger mer program på vinteren og mindre på sommeren. Dette kan AiR-programmet bidra med. Turistene etterspør suvenirer som er produsert i Geiranger.

Hva gir AiR lokalsamfunnet

Har ikke nok folk i bygda så hovedmålet er å øke bosetningen. Kunstnerne må gi noe tilbake, vise fram hva de har gjort eller ha events, stunts og workshops. Fjordsenteret bidrar med kinosal og visningsplass for utstillinger osv. Må være et tilbud for unge og nyutdannede kunstnere slik at de kanskje vil etablere seg her. Kunstnerne kan komme inn i skolen og inspirere de unge. Geiranger har veldig lite spennende og moderne arkitektur. Hadde de hatt det kunne det trukket yngre folk som kanskje får lyst til å bo der. Trenger å sette spor etter denne tidsalderen også.

Intervju Elida Brenna Linge

Vi møtte med kunstneren Elida Brenna Linge for å snakke om artist in residence-programmet hun hadde drevet for noen år siden, og å høre hennes tanker om kunst- og kulturtilbudet i kommunen og fylket, og hennes erfaringer med og tanker om artist in residence-program. Noe av det som ble delt var:

Kunst- og kulturtilbudet i kommunen/fylket

Kulturtilbudet og kunstmiljøet i kommunen er fattig. Elida savner et bredere tilbud, og hun reiser på turer for å få påfyll med kunst og kultur. Det å ha kunstnere boende hos seg på AiR hadde vært veldig givende. I Ålesund har kunst- og kulturtilbudet bedret seg i det siste.

Artist in Residence

Verdien i et AiR-opphold er for det første at man får møte andre kunstnere og lokale fra stedet man reiser til. Man får også et nytt arbeidsmiljø og omgivelser som er inspirerende. Hun mener stedet man er på påvirker kunsten og synes det er spennende å se hva som skjer med kunsten på nye steder.

Bosituasjon: Hun tror kunstnerne på et AiR-opphold er villige til å bo utradisjonelt, men et krav er at man har innlagt vann, det må være varmt, og kanskje internett. Vedfyring er bra. Går an å dele bad. Vil helst bo på privat rom, men må ha mulighet for å være sosial.

Arbeidsforhold: Det som er viktigst for å skape en god arbeidsplass er å skape gode rom å være i med nok lys. Liker å jobbe privat, men med mulighet for å møte andre. Det er en fordel å ha ulik størrelse på atelierene, men kanskje minst ett stort som også kan brukes som prosjektrum. Man trenger ikke alltid like mye plass i dagens samfunn. Hun mener det er kan være en fin avslutning på et artist in residence-opphold å vise fram det man har gjort og å gi noe tilbake til lokalbefolkningen. Hun mener det godt kan være et krav på et slikt opphold, og har selv likt denne ordningen på sine AiR-opphold.

Befaring Winterstudio

10. januar 2020

Andreas Siqueland undersøkte i masteroppgaven sin på Kunsthøgskolen i Oslo om geografisk sted og rom påvirker kunstneren og dermed også kunsten som blir produsert der. I denne anledning bygget han en replika av innsiden av atelieret sitt i Oslo, og reiste rundt i Norge med denne. Når masteroppgaven var ferdig ble atelieret flyttet til Linge hvor det ble brukt i et artist in residence-prosjekt ledet av Elida Brenna Linge. Vi avtalte et møte med Elida hvor hun fortalte oss om prosjektet og viste oss atelieret. Hun fortalte at de hadde invitert ti kunstnere til å tilbringe 2 uker hver i atelieret og produsere kunsten sin der før prosjektet ble avsluttet med en felles utstilling i Ålesund. Kunstnerne fikk oppholdet gratis, og bodde i en leilighet som tilhørte gården Elida eier. De hadde ikke fått støtte til prosjektet før de opprettet et samarbeid med KUBE i Ålesund og fikk et mål med prosjektet - en utstilling.

Atelieret var sparsommelig innredet med en gassovn, stol, bord, en stige og en lampe. Tilgjengeligheten hadde til tider vært et problem fordi besøkende slet med det bratte terrenget opp mot atelieret. Dette er en problemstilling vi også må ta hensyn til i vårt prosjekt. Terrenget kan skape utfordringer, og vi må vurdere hvor god fremkommeligheten skal være. Elida hadde stilt med truger til kunstnerne, og dette hadde vært tilstrekkelig. Elida kunne fortelle at alle kunstnerne hadde vært veldig fornøyde med den primitive ateliersituasjonen, og dette var mye på grunn av stedet det var plassert på. Det som er inspirerende med dette prosjektet er hvor enkelt det er gjort. Her er det brukt minimalt med midler og krefter, men det er samtidig skapt en ny, givende og inspirerende arbeidsplass for et titalls kunstnere. I tillegg ga prosjektet noe tilbake til lokalbefolkningen ved at det kom nye mennesker til bygda, og at de arrangerte åpent atelier hvor de kunne møtes og få litt kulturell input. Dette er noe vi tenker vi kan bruke i vårt prosjekt også.

Atelieret Winterstudio

Uke 3

I uke 3 brukte vi store deler av tiden på å gå på diplomgjennomganger for å samle informasjon og inspirasjon. Vi forsto hvor viktig det er å ha en velbegrunnet oppgave, og vi følte oss veldig heldige som har funnet en oppgave som engasjerer så mange, og at vi har så mange gode hjelpere. Vi laget også et tegningsgrunnlag for tomtene vi har funnet. Vi gikk i en forelesning om grindbygg og lærte om tradisjonell byggeskikk fra området.

Forelesning Grindbygg

16. januar 2020

Vi gikk i en presentasjon av to bacheloroppgaver om tradisjonelt bygghåndverk. Den ene handlet om tradisjonelle dragere i tre, kammadrager, med spenn fra 6 til 30 meter i ulike systemer for fri bæring. Den andre handlet om grindbygg, som er en tradisjonell byggeform på Vestlandet som er området vi skal jobbe i. Grindbygget er holdt sammen uten bruk av andre materialer enn treverk. Magne Kleiveland hadde dokumentert gamle grindbygg, bygd et nytt, og deretter knust det for å undersøke hvor mye det tålte og samle informasjon om hvordan man kan prosjektere nye større grindbygg.

I Geiranger er trearkitektur og grindbygg svært utbredt, og dette er noe vi tenker er naturlig å benytte i vår oppgave også. Det er ikke sikkert at vi nødvendigvis kommer til å bruke akkurat grindkonstruksjonen i prosjektet, men det å sette seg inn i hvorfor de bygde som de gjorde og hvilke konstruktive løsninger som er funnet på ulike utfordringer som følger med å bygge på et slikt sted er veldig interessant å lære om. De tradisjonelle byggemåtene er gode veiledere når en skal finne et svar på hvordan man bør bygge i en situasjon.

Bygg på Mollstunet

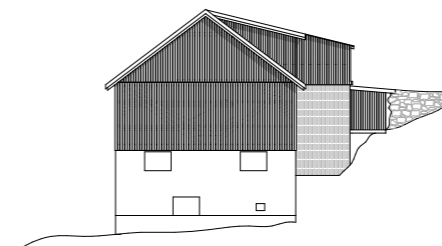
Uke 4

Denne uken brukte vi på å gjennomføre en stedsanalyse og å lage et hefte om stedet. Vi samlet informasjon om historie, byggetradisjoner, vær, geologi mm. Dette hjalp oss å bli kjent med stedet, og ga oss noen ledetråder til hva vi kan og må jobbe videre med. Vi håper dette heftet også kan hjelpe andre med å bli kjent med historien, kvalitetene og utfordringene til Geiranger og Møllsbygda, og være en introduksjon til oppgaven vår. I tillegg til å lage heftet jobbet vi i GIS og samlet inn et kartgrunnlag som kan hjelpe oss i det videre arbeidet. Vi hadde også vår første veiledning med veilederen vår Fredrik Lund hvor vi introduserte han for oppgaven og hva vi har lyst til å jobbe med. Fredrik stilte spørsmål som fikk oss til å tenke over hva som egentlig var premissene for oppgaven vår i forhold til at det var et eksisterende prosjekt vi jobbet med og om låven faktisk burde være en del av dette prosjektet.

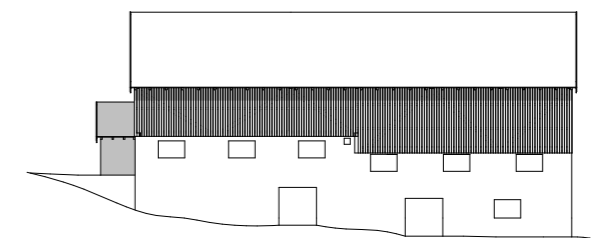
Viktige valg: Låven

I det opprinnelige prosjektet om å prosjektere et AiR i Geiranger er låven et viktig bygg, og det er tanken at den skal inneholde store deler av funksjonene som trengs i et slikt anlegg. I et møte med Jakob (eier av gården) sier han at han ønsker at låven skal inneholde:

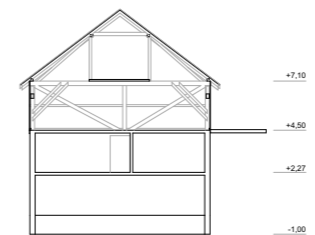
- Mulighet for selskap for 60 - 100 stk
- Atelierer
- Amfi ute med mulighet for konserter (500 - 1000 pers)
- Gode oppholdsrom
- Bar (for å kunne selge Geirangerøl)
- Anretningskjøkken for å varme mat,
- Toaletter + dusjmulighet (med enkelt vedlikehold)
- Badstu med utsikt.

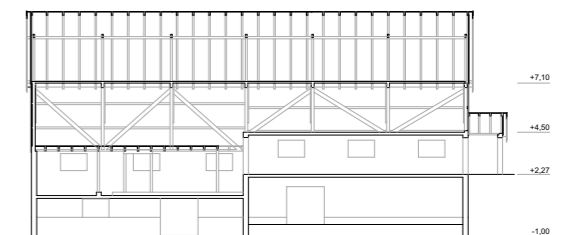
fasade øst 1-400

fasade sør 1-400

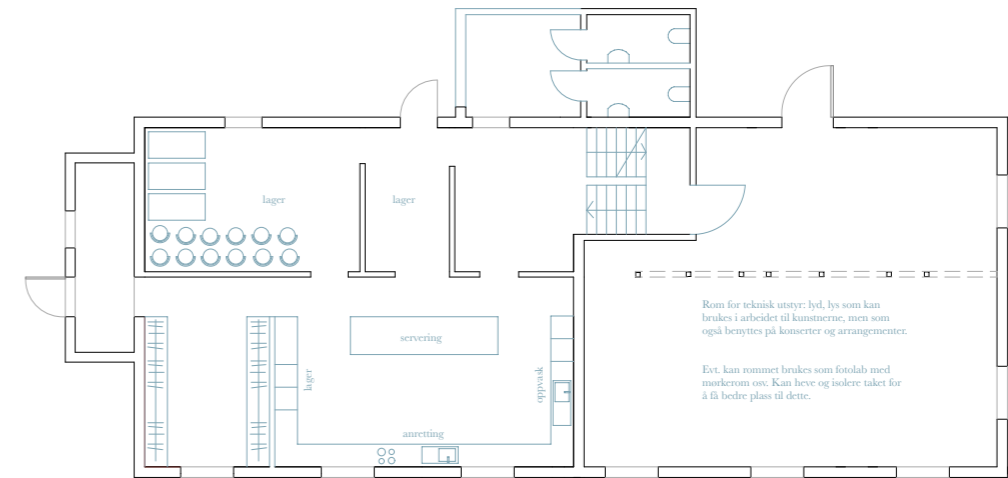
tvversnitt 1-400

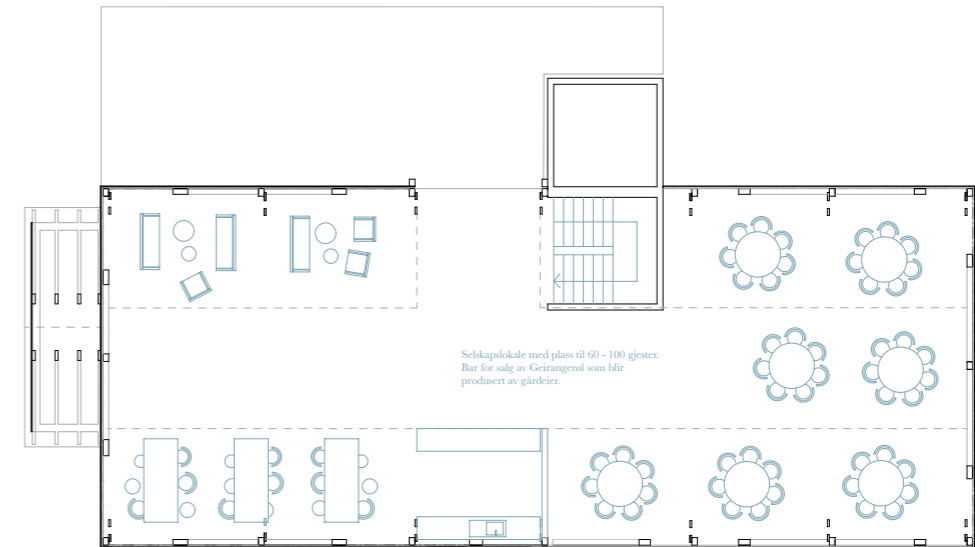
langsnitt 1-400

Vi begynte prosjekteringen med å ta utgangspunkt i at låven skulle inneholde de funksjonene som var ønsket der. Etter å ha jobbet mer med programmet og undersøkt hvilke krav og ønsker kunstnere har til atelierer og verksteder fant vi ut at låven som den er i dag er uegnet til denne bruken. I låven er det lavt under taket i kjelleren og i 1.etg, og den har svært få vinduer. God takhøyde, store rom og gode dagslysforhold er på topp fem listen over viktigste kvaliteter i et atelier hos de aller fleste kunstnerne i spørreundersøkelsen vår og i atelierundersøkelsen 2014. I tillegg er låven opprinnelig bygd for å tørke høy, og har derfor mellomrom mellom hvert bord i kledningen, og er heller ikke isolert. Både atelierene og verkstedene må være isolerte, og vi mener at å etterisolere låven hadde ført til at mange av egenskapene som gjør den unik hadde gått tapt. For eksempel hadde man ikke lenger fått det spesielle lyset som trenger inn i låven mellom plankene i veggen, og den originale kledningen som forrige eier har hogd og bearbeidet i egen skog hadde ikke lenger vært synlige. Vi fant ut at dersom låven skulle bli passende til et slikt formål måtte man ha bearbeidet den så mye at det nesten ikke hadde vært noe igjen av den originale låven, og det ville blitt veldig dyrt. Derfor tok vi beslutningen om å heller legge til nye bygg designet spesielt for atelierer og verksteder.

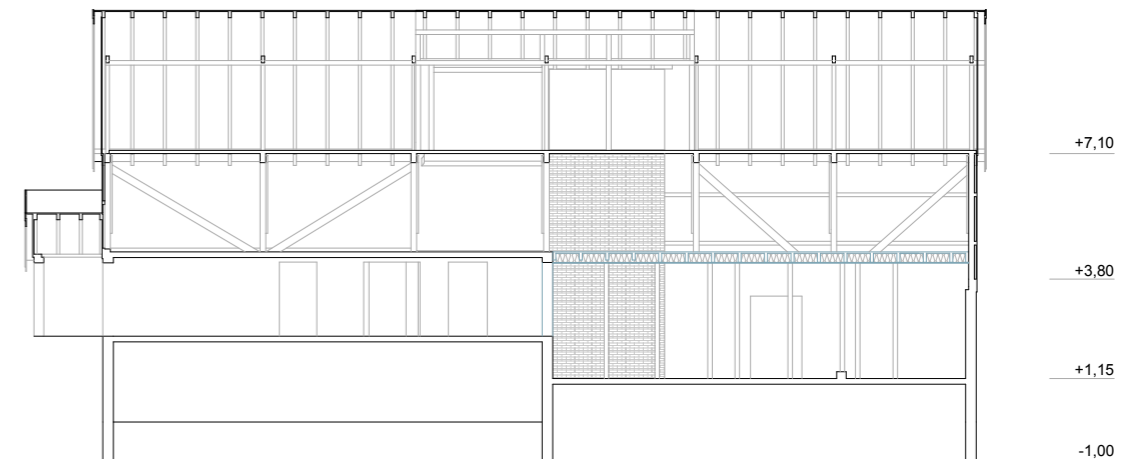
Låven gjør vi kun mindre inngrep i for å gjøre den mer egnet til å romme de funksjonene som allerede er der i dag. Vi setter inn en trapp mellom etasjene og legger til en bar, kjøkken og to toaletter for at de skal kunne arrangere selskaper der. I tillegg hever vi gulvet i halve 2.etg for å gjøre hele bygget tilgjengelig for rullestolbrukere, og samtidig gjøre rommet som ligger under mer anvendelig ved å gi det en større takhøyde.

1.etg 1-200

2.etg 1-200

snitt 1-200

Uke 5

Denne uken jobbet vi med program. Vi sendte mailer til en rekke kunstnere for å kartlegge hva de ser på som et godt sted å arbeide. Vi spurte dem også om deres tanker, erfaringer og ønsker når det kommer til Artist in Residence-programmet. Vi snakket også med folk som driver slike steder selv, og fant mange referanseprosjekter. I tillegg tok vi kontakt med kunstnere og personer som jobber med kunst og kultur i Møre og Romsdal og spurte dem om kunst- og kulturtilbudet i fylket. Vi kom i kontakt med mange hjelpsomme mennesker, og deres svar og informasjon hjalp oss å komme fram til et førsteutkast for romprogram.

Førsteutkast til romprogram

Boliger: 5 stk, med mulighet for å legge til fler (varierende størrelse, maks 30 kvm grunnflate)

Skal inneholde (minimum): Dobbeltseng, Toalett, Vask, Sitteplass som ikke er i senga, Vindu som kan åpnes, Oppbevaringsplass

Tillegg: Lite kjøkken (vannkoker, kokeplate, servise), Uteplass, Ekstraseng

Arbeidsplass: 5 stk. størrelse 20 - 50 kvm.

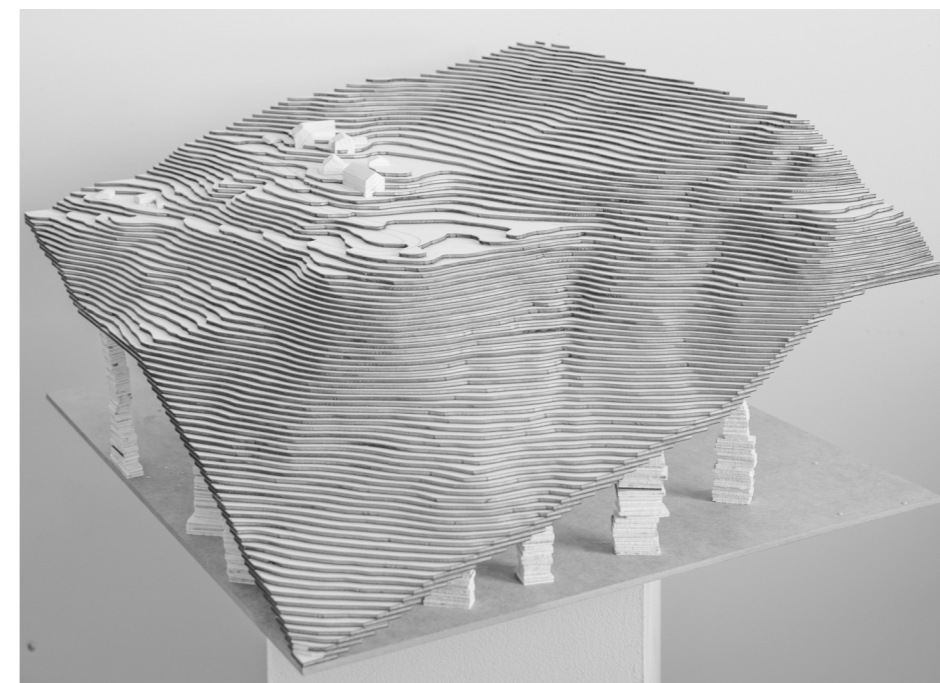
Skal inneholde: God takhøyde (min 3m), Gode dagslysforhold, Vegger og gulv som tåler røff bruk, Vann - spesialavløp for maling og leire, Strøm

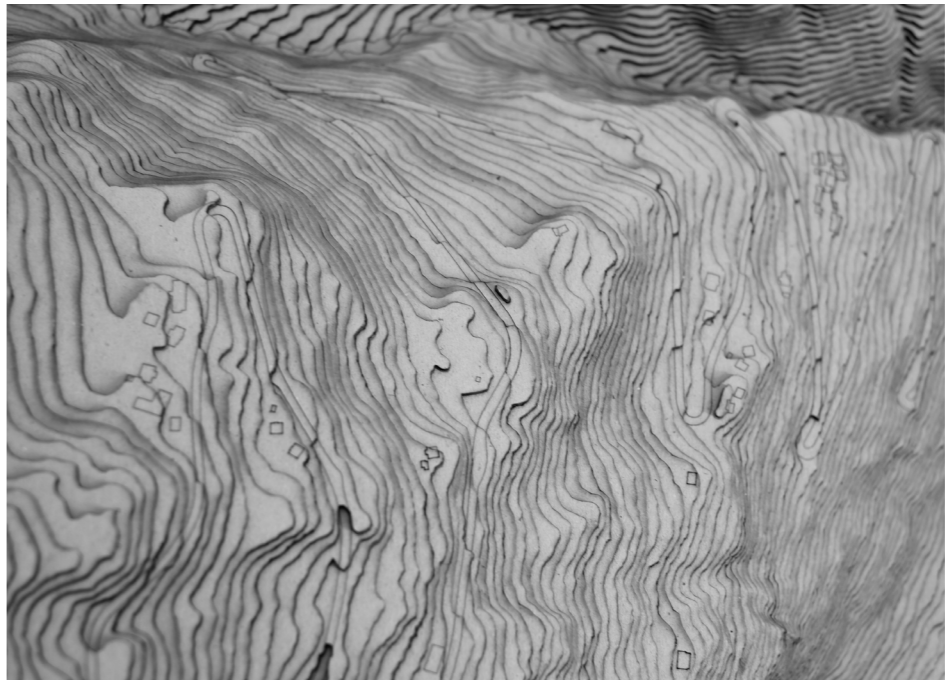
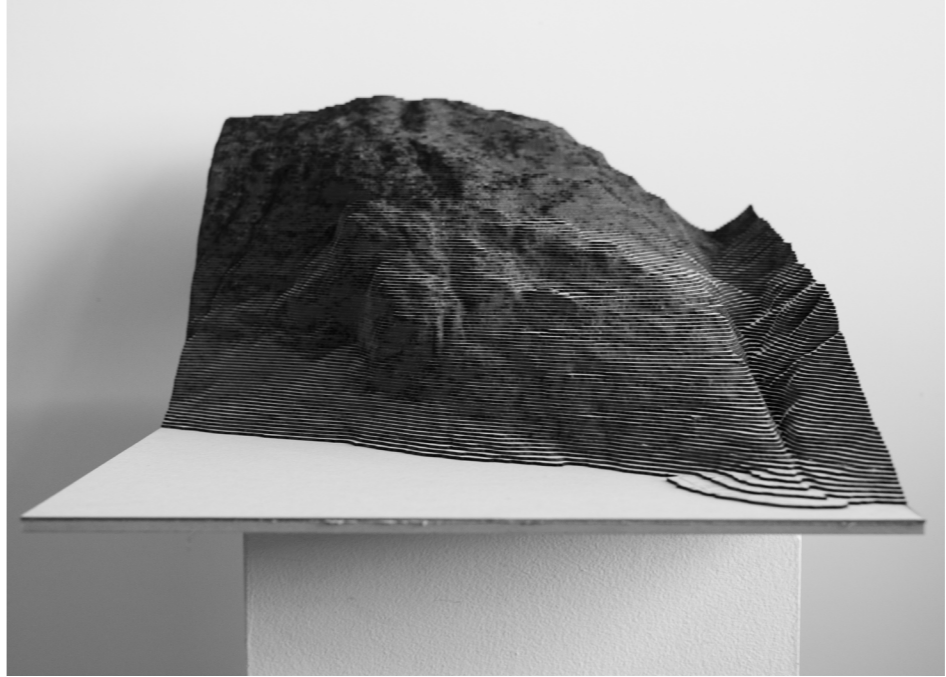
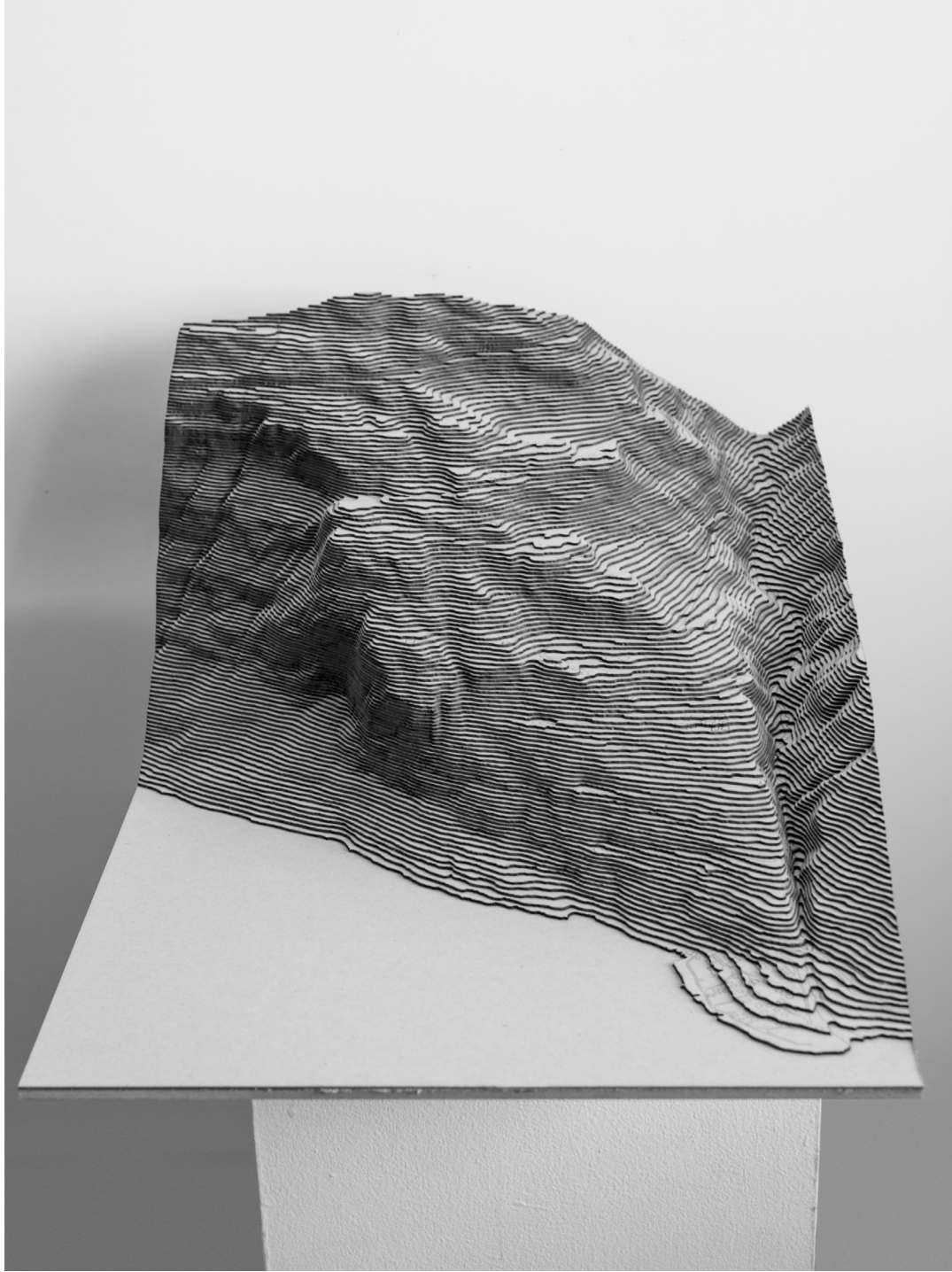
Fellesfunksjoner:

Kjøkken med spiseplass, Oppholdsrom/stue, Badehus (dusj x2, toalett x2, sauna), Utstyrsbod (for å låne ting, truger, friluftstutstyr osv.), Visningsareal (sted hvor de kan møte lokalbefolkningen), Uteplass (bål plass, badestamp, små opplevelsessteder), Verksted

Uke 6

Denne uken jobbet vi med produksjon av situasjonsmodeller og startet diskusjonen om hvordan vi skal overføre romprogrammet vi har jobbet med til stedet. Vi har prøvd å sette oss inn i hverdagslivet til kunstnerne som kommer til Geiranger og hva slags opplevelse vi ønsker å tilby. Vi har diskutert hvordan vi kan spisse konseptet for vår AiR - hva skal den gi? Optimale produksjonsforhold? Møter mellom kunstnere? Nærhet til naturen? Inspirasjon og kontemplasjon? Vi jobbet videre med heftet om program og oppsummerte alle svarene vi hadde fått på spørreundersøkelsen vår. Ut ifra dette fant vi fram til et konsept for AiR Geiranger. Vi vil skape gode arbeidsplasser som tillater effektivt og konsentrert arbeid samtidig som vi gir kunstnerne utradisjonelle boliger som en motreaksjon på cruiseturismen. Mot slutten av uka begynte vi å eksperimentere med konseptet gjennom tegning av boenheter og arbeidsrom, både uavhengig av tomt og med tomt.

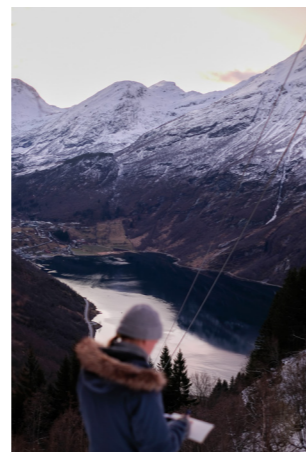
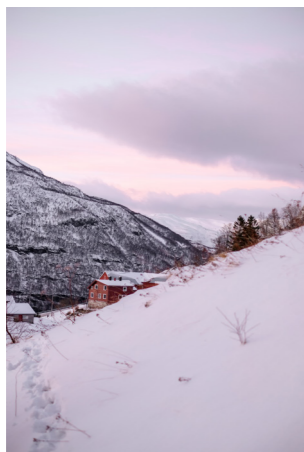
Viktige valg: Hva vil vi gi kunstneren gjennom oppholdet?

Hva vil vi oppnå med arbeidssituasjonen?

Vi vil skape gode rammer for arbeid med kunst. Legge til rette for møter mellom kunstnere. Gi et avbrekk fra hverdagen, noe annerledes. Nye impulser og inspirasjon. Gi de besøkende en nærhet til naturen og en dypere forståelse av stedet de er på.

Hva vil vi oppnå med bosituasjonen?

Gi en dypere forståelse av stedet de er på. Fysisk kontakt med naturen. Oppleve stedet gjennom alle sansene. Kjenne naturen og været på kroppen. Slow living - en motreaksjon til cruiseturismen. Gi ro, en annen sinnstilstand enn de har i hverdagen. Et enkelt liv. Få ting, få forstyrrelser/distraksjoner.

Viktige valg: Spesialisering

KUBE og Møre og Romsdal kunstsenter har sagt at AiR-programmet vil tjene på å spesialisere seg innen en kunstform som det mangler tilbud for i Norge i dag. De har anbefalt å spesialisere seg på film, lyd og levende bilder. Vi har vurdert dette og kommet fram til at vi ikke ønsker et prosjekt spesialisert for en bestemt kunstform. Vi ser en verdi i et mangfold av kunstformer, og det gjør også kunstnerne vi spurte om dette i spørreundersøkelsen vår. På spørsmålet om de helst ville besøkt et AiR spesialisert for deres kunstform svarte de aller fleste at de fant det mer givende om residencyet kunne ta imot et mangfold av kunstnere og kunstformer.

Viktige valg: Profil for AiR Geiranger

Vi tenker at profilen til prosjektet er formet av tomten det står på og det faktum at det ligger i Geiranger. Vi har sett på hva det er som gjør akkurat dette stedet spesielt og brukt det i formgivningen av prosjektet for å skape en profil du ikke finner noe annet sted. Prosjektet passer inn i den fysiske og kulturelle konteksten i Geiranger, og vi har jobbet med å tilpasse arkitekturen til stedet, og å sette fokus på dette heller enn på arkitekturen i seg selv.

Vi tror at de som søker seg til et AiR i Geiranger ønsker å oppleve naturen og landskapet. Målet vårt er derfor ikke å lage et prosjekt som er mest mulig effektivt og behagelig, men heller skape et sted som setter kunstnerne i kontakt med omgivelsene de befinner seg i.

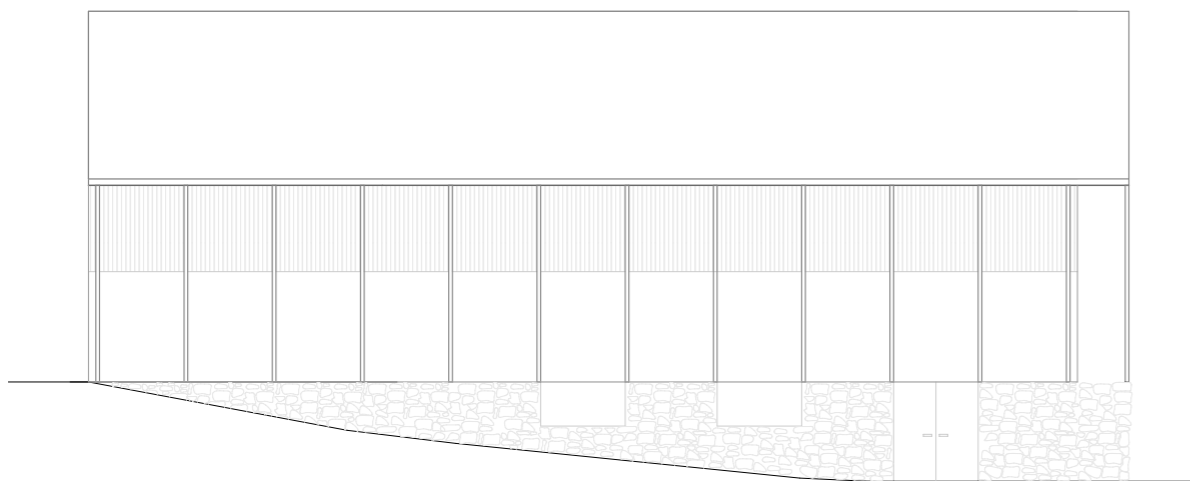
Uke 7

I uke 7 begynte vi å tegne byggene som inneholder fellesfunksjoner. Dette er ett bygg med atelierer og verksteder og ett hus med kjøkken, stue, vaskerom og lager. Dersom boenhetene leies ut som landskapshotell kan dette bygget brukes som spisesal og storstue for gjestene, og vaskehus og lager for vertene.

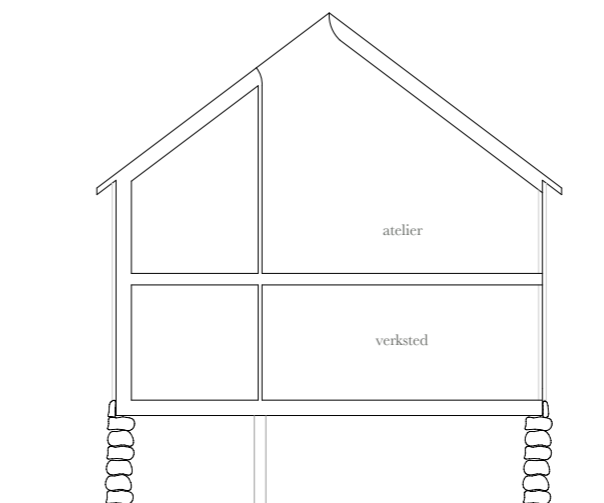
Arbeidsbygget har vi valgt å legge i tilknytning til veien. Dette forenkler varelevering. Formen og det visuelle uttrykket er inspirert av den eksisterende låven og andre låver vi har sett i Geirangerområdet. De er ofte lange bygg med saltak og en utvendig bærende konstruksjon som lander på en steinmur eller et betongfundament som tar opp for hellingen i terrenget. Prosjektene til arkitekten Bernardo Bader har også vært en inspirasjonskilde. Han jobber mye med å tilpasse prosjektene sine til både den historiske og visuelle konteksten de befinner seg i, og dette er noe vi vil fokusere på i dette prosjektet.

Ettersom prosjektet utviklet seg videre kom vi fram til at verken plasseringen eller innholdet i bygget stemte med det vi ønsket å oppnå, men vi har likevel tatt med oss mye av det vi jobbet med videre, og vi har brukt det samme fasadeuttrykket, konstruksjonen og studert tradisjonell byggeskikk videre.

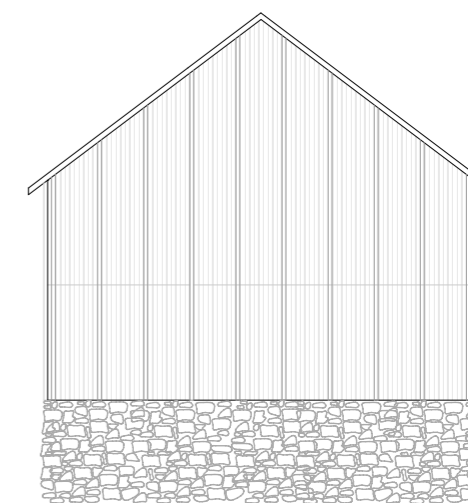
Tegninger av førsteutkast for verksted- og atelierbygg

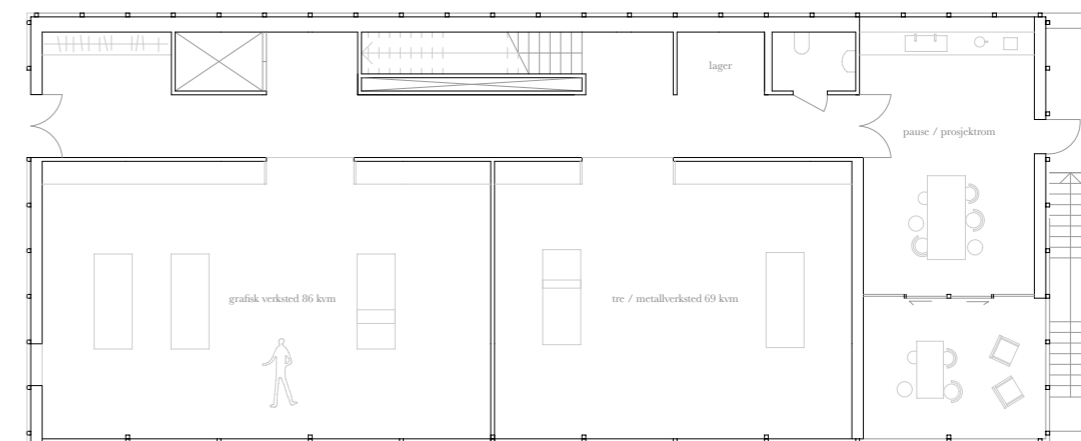
fasade sør 1-200

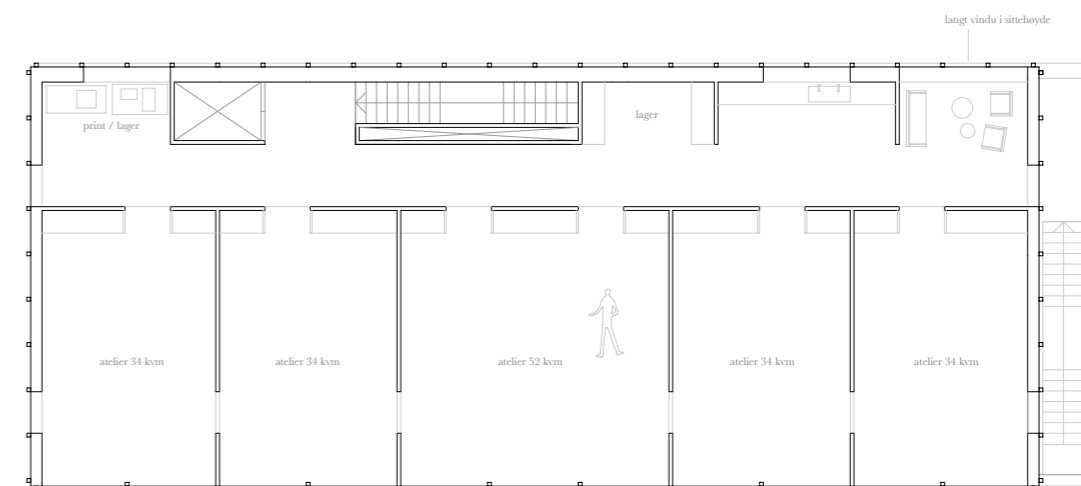
tvversnitt 1-200

fasade øst 1-200

plan 1.etg 1-200

plan 2.etg 1-200

Viktige valg: Visuelt uttrykk - materialer og møtet med bakken

Vi har gjennom hele prosessen fokusert på at det vi prosjekterer ikke skal være for fremtredende og virke fremmed i det eksisterende natur- og kulturlandskapet. Vi vil tilpasse byggene til omgivelsene de befinner seg i, og i arbeidet med dette har vi sett mye på tradisjonell byggeskikk i området og hva som allerede finnes der. Vi har vært på befaringer på gamle gårder som Møllstunet, men også studert nyere arkitektur på stedet.

Det ble tidlig klart for oss at vi skulle bygge i tre. Dette var på grunn av den historiske forankringen i området (som du kan lese mer om i heftet om stedet), og at all arkitektur man finner i Møllsbygda i dag er trearkitektur.

Vår første tanke når det kom til møtet med bakken var å sette alt på påler for å gi byggene et så lite fotavtrykk som mulig. Vi var også inspirert av tanken om at byggene skulle kunne fjernes en gang i framtiden uten å sette spor etter seg. Etter å ha sett på hvordan møtet med bakken tradisjonelt hadde blitt løst begynte vi å jobbe med steinmurer istedenfor. Det svevende uttrykket til et bygg på påler ville skilt seg sterkt ifra de andre byggene i området som er forankret i bakken med høye, tunge steinmurer. Vi har derfor valgt å bruke steinmurer for å ta opp for hellingen i terrenget og å løfte den lettere trekonstruksjonen fra bakken. Vi synes også at steinmuren sammen med treverket gir et fint estetisk uttrykk som passer godt inn i omgivelsene.

Steinmurer på tomta

Uke 8

Denne uken arbeidet vi med organiseringen av byggene og funksjoner. Vi jobbet med en organisering hvor alt arbeid foregikk nede ved gården, og boligene og fellesfunksjonene knyttet til det å bo var oppe i skogkanten langs traktorvegen. Dette likte vi på grunn av både den mentale og fysiske avstanden det skapte mellom jobb og fritid, og fordi vi vil gi kunstnerne en hverdag hvor de opplever naturen på en annen måte enn bare å se på den. På fredag hadde vi veiledning med Andreas Gjertsen som rådet oss til å se nærmere på størrelsen på programmet og antall kunstnere i forhold til størrelsen på anlegget og mengden fellesfunksjoner.

Viktige valg: Organisering av anlegget

Organiseringen av prosjektet er styrt av tomtegrenser, terrenget, transport, infrastruktur og funksjonsfordeling. Vi har vært igjennom flere ulike organiseringer av anlegget (noen av disse kan du se på neste side), men har endt opp med en versjon hvor man arbeider nede ved veien og bor oppe i skogkanten.

Grunner til dette er at atelierene og verkstedbygget trenger mer infrastruktur enn boligene, og varelevering og transport mellom atelierer, verkstedbygg og veien blir enklere dersom disse funksjonene ligger i tett tilknytning til hverandre. I tillegg ønsket vi at verkstedbygget og atelierene skulle være mer offentlige enn boligene og være tilgjengelige for publikum.

Når det kommer til boligene har vi valgt å plassere dem et stykke unna veien og offentlige funksjoner for å gi kunstnerne mer privatliv og stillhet. Det var også et ønske fra et flertall av kunstnerne i spørreundersøkelsen om å separere arbeidsplassene fra boligene. De trengte både en fysisk og mental avstand mellom arbeid og fritid. Kunstnerne får også kjenne stedet og naturen mer på kroppen dersom de må gå et lite stykke til arbeid hver dag, og dette er noe vi ønsker for dem.

Atelierer, verksted og fellesarealer i låven. Boenheter spredt i landskapet.

Verksted og atelierer i et nytt arbeidsbygg. Boliger, fellesarealer og en liten tenkehytte spredt i landskapet.

Boliger i et nybygg ved veien, atelierene spredt i landskapet. Verksted i låven.

Verksted i et nytt verkstedbygg ved veien. Atelierene spredt nede ved veien, og boligene oppe i skogkanten.

Uke 9

Vi fulgte denne uken Andreas sitt råd om å revurdere størrelsen på programmet. Vi så at forholdet mellom antall mennesker og mengden fellesfunksjoner vi prosjekterte ikke fungerte og testet derfor to nye modeller for størrelse på programmet.

Viktige valg: Størrelse på programmet

Initiativtakerene til prosjektet hadde originalt en tanke om at programmet skulle ta imot 5 kunstnere av gangen og at hver av disse skulle ha et eget atelier og en boenhet i tillegg til fellesfunksjonene. Etter å ha jobbet med dette programmet en stund begynte vi å stille spørsmål ved forholdet mellom antall kunstnere, størrelsen på anlegget og mengden fellesfunksjoner. Vi testet derfor to nye oppbygninger av programmet hvor den ene gikk ut på at man hadde 3 kunstnere hvor alle hadde hvert sitt private hus med bolig og atelier i samme volum, og den andre modellen besto av at 10 kunstnere hadde privat soveenhet og atelier men hvor resten av funksjonene var felles. Her ser dere fordelene og ulempene vi fant ved de ulike modellene:

Mange kunstnere

- + mer sosialt, kunstnerne sier i spørreundersøkelsen at de drar på AiR for å møte kollegaer og å få kontakter
- + større tilbud, mange får muligheten til å komme dit, mange får nytte av de fellesfunksjonene vi bygger
- + større verdi for lokalsamfunnet ved at Geiranger får flere innbyggere
- + kunstnerne må bruke naturen mer fordi de må gå mellom de ulike byggene
- + mange enheter å leie ut dersom det skal brukes som landskapshotell
- + mental og fysisk avstand mellom jobb og fritid (ønske i spørreundersøkelsen)
- mindre komfortabelt (vil man bo sånn i 3 mnd?)
- Dyrere å bygge så mange bygg (men kanskje ikke så mye dyrere per pers?)

Få kunstnere

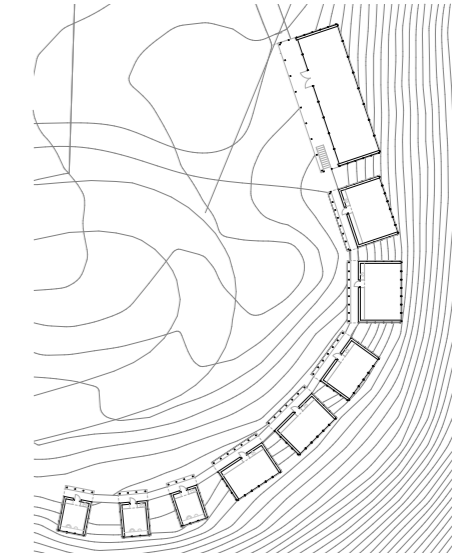
- + tydelig konsept
- + komfortabelt og eksklusivt
- må gjøre mye med låven for å kunne ha verksteder der
- usosialt
- alt blir mer privat (isolert fra bygda)
- færre får mulighet til å komme dit (mindre mangfold og variasjon innen kunstformer)
- mindre utstyr til kunstnerne pga færre fellesverksteder
- de vil bruke naturen mindre dersom de har alt de trenger i samme bygg

Vi føler at et program med flere kunstnere passer bedre med vår visjon for stedet. Vi ønsker et sosialt opphold hvor kunstnerne kommer i kontakt med naturen, og dette kan løses på en bedre måte dersom det er flere kunstnere på residencyet, og at de deler funksjoner som er fordelt ut i mindre monofunksjonelle bygg. Vi ble senere bekymret for at 10 nye innbyggere i den lille bygda med 230 fastboende kunne føles som en invasjon. Det ville også ført til at det enten ble et større inngrep i landskapet enn vi var komfortable med, eller at atelierene hadde blitt mindre enn det kunstnerne ønsket seg i spørreundersøkelsen.

Vi bestemte oss derfor for å gå for 8 kunstnere hvor hver av dem har et privat atelier og soveenhet, og at de deler et verksted for tre, metall og grafikk og bofunksjonene kjøkken, stue, garderober, toaletter, vaskerom og sauna. Grunnen til at vi valgte akkurat 8 kunstnere var et forsøk på å finne en balanse mellom det å ha mange nok kunstnere til å rettferdiggjøre byggingen av fellesfunksjoner, men få nok til at det ikke skal bli et for voldsomt inngrep i landskapet, og at hver kunstner skal få gode arbeidsforhold. I tillegg ville vi finne en størrelse på programmet som gjorde at den daglige driften av anlegget ikke ble for krevende for de to personene som skal drive det.

Uke 10

Denne uken arbeidet vi fram mot midtsemestergjennomgang og Grøn Fjord-konferanse. Vi tilpasset organiseringen av boliger og atelierer til det nye antallet kunstnere. Vi tok et valg om å beholde boligene oppe i bakken i skogkanten, og begynte å organisere det som et klyngetun som vi mener kan fungere godt med tanke på at den enkelt kan tilpasses terrenget og kan skape rammen for en god balanse mellom privatliv og et sosialt fellesskap. Atelierene gikk gjennom en større forandring. Når de ble flere måtte de flyttes ut av arbeidsbygget som nå ble et rent verkstedbygg. Atelierene ble først plassert langsmed svingen i veien, hvor alle atelierene lå tilknyttet en gangsti under tak, men de ble til Grøn Fjord-konferansen spredt utover i skogen på nedsiden av veien i tilknytning til en sti vi opprettet. Dette er en organisering vi syntes passet bedre fordi det gir oss muligheten til å tilpasse hvert enkelt bygg mer til landskapet, og det kan være med på å gi kunstnerne og besøkende en inspirerende vandring i landskapet som vil gi nærhet til naturen. Det vil også oppleves mindre voldsomt i landskapet og være mer privat for den enkelte kunstner.

Situasjonsplanen vi presenterte på midtsemestergjennomgang

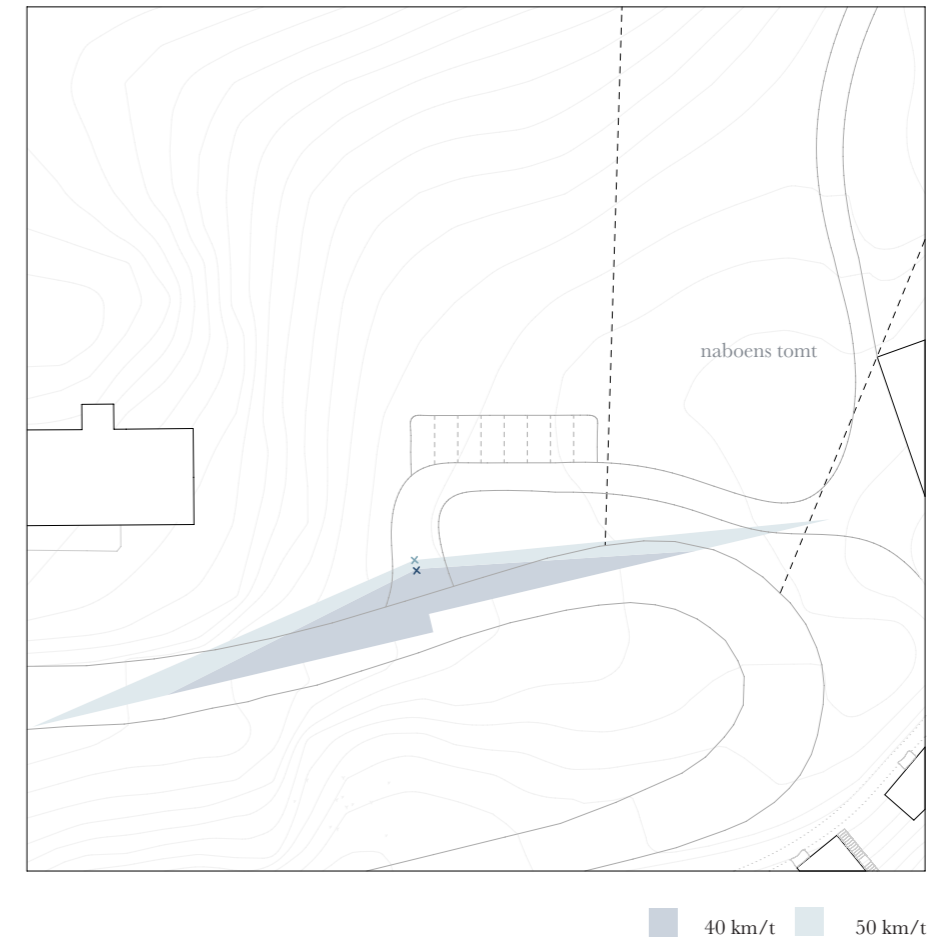

Situasjonsplanen vi presenterte på Grøn Fjord

Adkomst til tomten

På grunn av at tomten vår i dagens situasjon ikke har en direkte adkomst fra vegen, og eieren av gården ikke vil ha trafikk over tunet sitt var vi nødt til ta stilling til plasseringen av en ny avkjørsel fra Ørnevegen. I følge Statens Vegvesens sikttrikant er det for dårlig sikt på stedet til at det er lov å opprette en avkjørsel der. Denne avgjørelsen er tatt på bakgrunn av at det er 80-sone i området. Ørnevegen er en bratt, svingete og lite trafikkert (ÅDT = 630) veg hvor normal kjørehastighet ligger på mellom 30 og 50 km/t. Det ville ikke være mulig å kjøre i 80 km/t her. Vi tror at en søknad om å opprette avkjørsel der hadde blitt godkjent på grunn av at det er tilstrekkelig sikt på stedet om fartsgrensen hadde vært 50 km/t, og har derfor brukt dette som utgangspunkt i oppgaven vår. På neste side kan du se et diagram med sikttrikanten for 40 og 50 km/t.

Tomten vår ligger på to sider av en tomt som ikke hører gården til. Det er lov å kjøre over tomten for daglig drift, men vi har valgt å legge parkeringsplassen på vestsiden av denne tomten for å oppnå at færrest mulig kjører over den. Vegen mellom parkeringsplassen og verkstedbygget har vi plassert inntil den eksisterende vegen for å gjøre så lite skade som mulig på naboens tomt. Vegen mellom verkstedbygget og tunet er en allerede eksisterende traktorveg.

Uke 11

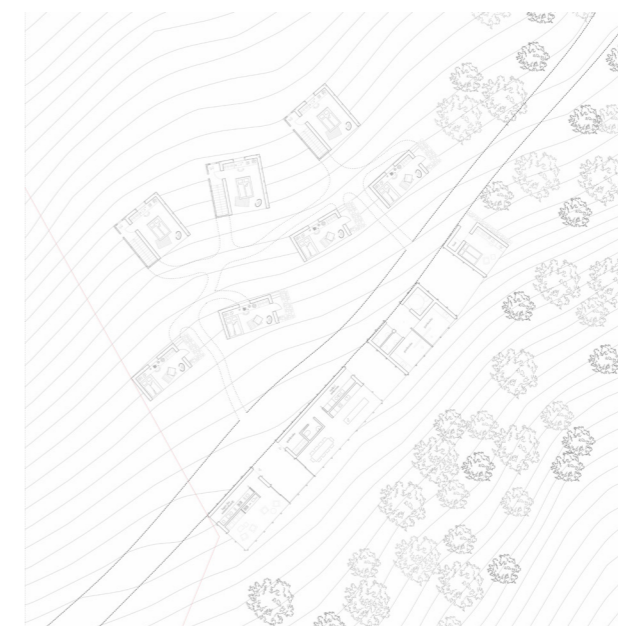
Denne uken ble brukt på Grøn Fjord-konferansen. Vi ferdigstilte tegningene og illustrasjonene vi skulle bruke, og lagde en presentasjon. Vi dro til Geiranger og presenterte prosjektet vårt og fikk mange gode tilbakemeldinger både fra lokalbefolkningen, initiativtakere av prosjektet og andre som hadde sett presentasjonen. Vi besøkte tomte enda en gang, og fikk frisket opp minnet og tatt de siste bildene og oppmålingene som vi trengte.

Grøn Fjord

Oppgaven vår på Grøn Fjord var å presentere prosjektet for både lokalbefolkningen i Geiranger og andre konferansedeltagere. Dette gjorde vi ved å forklare hva AiR er og vise til noen vellykkede AiR-prosjekter i Norge. Deretter kom vi med en begrunnelse for hvorfor dette programmet er egnet i Geiranger og avsluttet med en kort gjennomgang av det vi hadde prosjektert så langt med noen beskrivende illustrasjoner. Prosjektet ble veldig godt tatt imot, og vi fikk flere innspill og spørsmål av publikum etter presentasjonen. Disse innspillene har vi tatt med oss videre i utviklingen av prosjektet. Vi fikk også en forespørsel fra kommunalsjef for plan og utvikling i Stranda kommune om vi kunne sende han situasjonsplanen vår slik at han kunne legge det inn i reguleringsplanen. På de følgende sidene kan dere se noe av det vi presenterte på konferansen.

Situasjon kunstvandring og atelierer

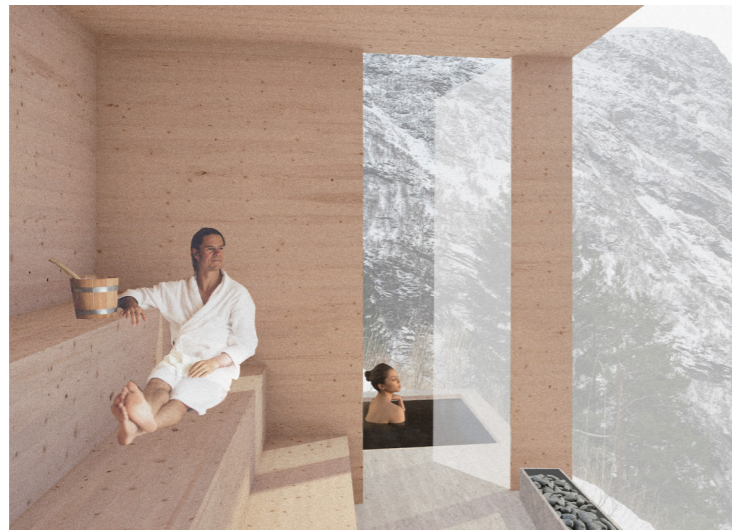
Situasjon tunet

Tunet

Utsiktsplattform

Badstu på tunet

Kunstvandring

Uke 12

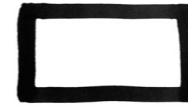
Denne uka ble litt spesiell siden skolen ble stengt. Vi brukte uka på å bygge en landskapsmodell for tunet, og en for kunstvandringen med atelierer, og begynte å undersøke volumer, størrelser og plasseringer i disse. Siden skolen var stengt fikk vi ikke brukt verkstedet, så arbeidet tok mye lenger tid enn planlagt, og vi forsto fort at hjemmekontor ikke er optimalt for arkitektstudenter.

Uke 13

Uke 13 jobbet vi med atelierene. Vi utviklet et konsept for hvert av dem som gikk ut på at de skulle tilpasses en bestemt kunstform eller type bruk. Vi designet et førsteutkast for hvert atelier med plan, snitt og fasader, og plasserte dem i situasjonen. Vi arbeidet også videre med kunstvandringen som nå inneholder en utkikkspattform, en benk med fin utsikt, en utescene med tilhørende tribune og en trehytte.

Viktige valg: Konsept for atelier

Tidlig i prosessen hadde vi (som vist på side 27) alle atelierene i samme bygg, og alle var relativt like. Etter å ha utviklet konseptet og profilen for AiR Geiranger fant vi ut at dette ikke var veien å gå. Hvert atelier måtte tilpasses til sin eksakte tomt og dermed gi en unik opplevelse til kunstneren som arbeidet der. Etter å ha bestemt programmet for residencyet og gjennomført spørreundersøkelsen vår utviklet vi et bestemt konsept for hvert enkelt atelier. Konseptet gikk ut på at hvert atelier skulle svare på noen bestemte krav eller ønsker som kunstnerene hadde presentert for oss. På denne måten ville vi skape arbeidsforhold som kunne passe et mangfold av kunstnere samtidig som det ikke ekskluderte noen. Når man kuraterer hvilke kunstnere som skal få besøke AiR-Geiranger tenker vi at man også kan kuratere hvilke atelierer som svarer på behovene til hvert enkelt prosjekt og kunstner. På neste side finner dere de ulike konseptene vi kom opp med sammen med kravene vi stilte til det spesifikke atelieret.

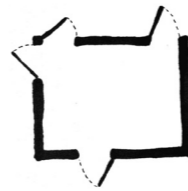
Atelier for stillhet og konstrasjon

Krav : Gi konsentrasjon og inspirasjon, stille, intimt og behagelig, ulike typer sitteplasser, 20 kvm

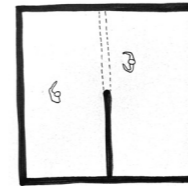
Atelier for framføring

Krav : lydisolert, sone for PC-arbeid og sone for å spille musikk, 25 kvm, mulighet for fremføring med publikum

Atelier for kontroll av lys

Krav : må kunne bli helt mørkt/kontroll av lysforhold, minst 15 kvm og 5 m takhøyde, hovedsakelig for PC-arbeid

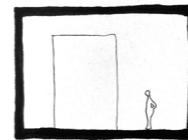
Atelier for samarbeid: Dualen

Krav : mulighet for å åpne/lukke mellom to atelierer, minst 25 kvm hver, 4 m takhøyde, allsidig, fleksibel, lys fra nord inn i fellesrommet

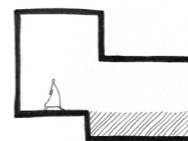
Atelier med lys fra nord

Krav : Stor, glatt vegg på minst 3 x 5 m, lys fra nord, vask

Atelier for store prosjekter

Krav : ett nivå, store dører, tilknyttet verksted, universell utforming, solid, minst 40 kvm

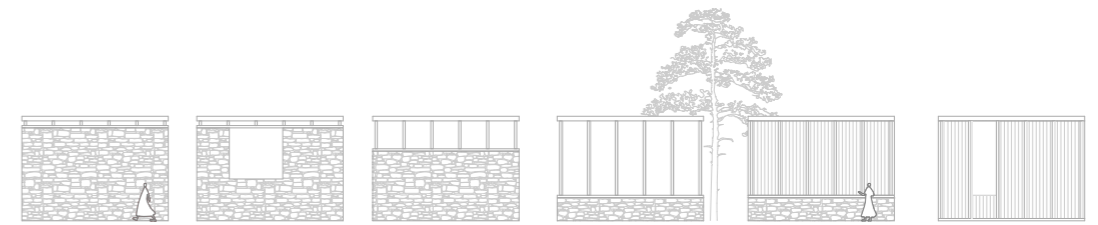

Atelier med ren og skitten sone

Krav : Delt i to soner, lys fra nord i det rene rommet, vask i skitten sone, kontrast mellom rommene, skitten sone skal kunne spyles

Uke 14

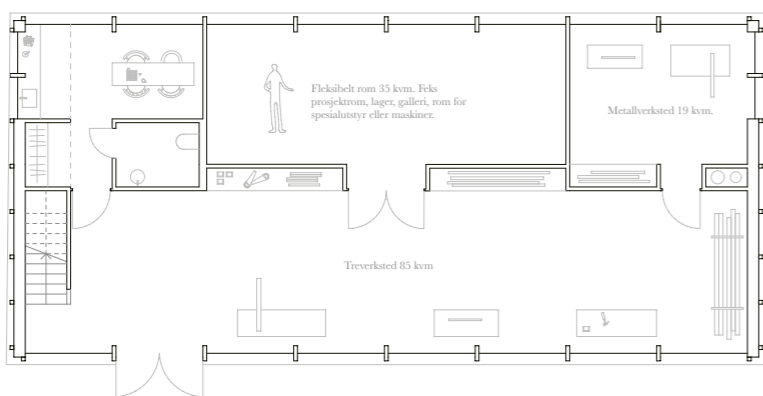
Denne uken arbeidet vi med lange landskapssnitt hvor vi så på byggene i sammenheng med terrenget og vegetasjonen i området. Vi fant ut at byggene ikke vil være spesielt fremtredende i landskapet, og få av dem vil kunne ses fra vegen og forstyrre fjordutsikten. Vi arbeidet også videre med boliggunet, og forsøkte å finne en løsning på hvordan fellesfunksjonene kan plasseres og utformes. Det er utfordrende å klare å skape et universelt utformet anlegg i skrånende terreng uten å bearbeide landskapet. Det siste vi jobbet med denne uken var møtet mellom steinmuren og trekonstruksjonen. Vi utarbeidet et førsteutkast av konstruksjonen til mur, trevegg og tak, og tegnet detaljer av dette som vi senere skal jobbe mer med.

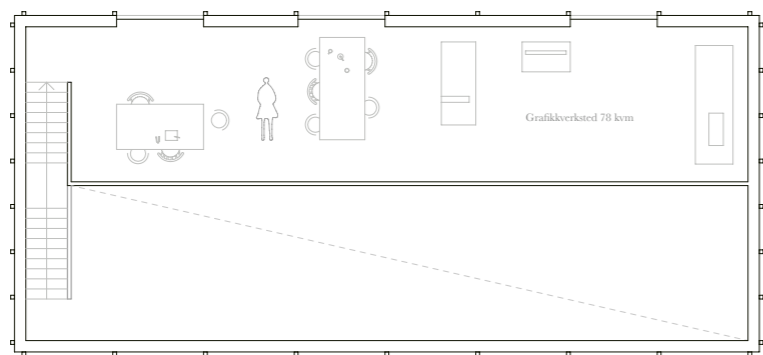
Uke 15

Denne uken arbeidet vi med sammenhengen mellom atelierene og tunet når det kommer til både konstruksjon og materialitet. Det er viktig for oss at prosjektet fremstår helhetlig, og at det ikke oppfattes som flere ulike prosjekter som er satt sammen. Dette oppnår vi i stor grad gjennom å bruke samme materialer og konstruksjon i alle fasader. Alle fasadene er bygd opp av en steinmur som løfter en trekonstruksjon opp fra bakken. Vi har laget mange ulike variasjoner som alle har samme formspråk og er i familie. Et annet grep vi har brukt for å skape et helhetlig prosjekt er at alle bygg med fellesfunksjoner har saltak, og private funksjoner har flatt tak. Dette gjør de offentlige byggene mer gjenkjennelige, og gjør de mer synlige i landskapet enn byggene med flatt sedumtak. Vi jobbet også videre med konstruksjonsdetaljene, og har søkt råd fra flere når det kommer til dette. Vi tegnet også ut en versjon av verkstedbygget som du kan se på neste oppslag.

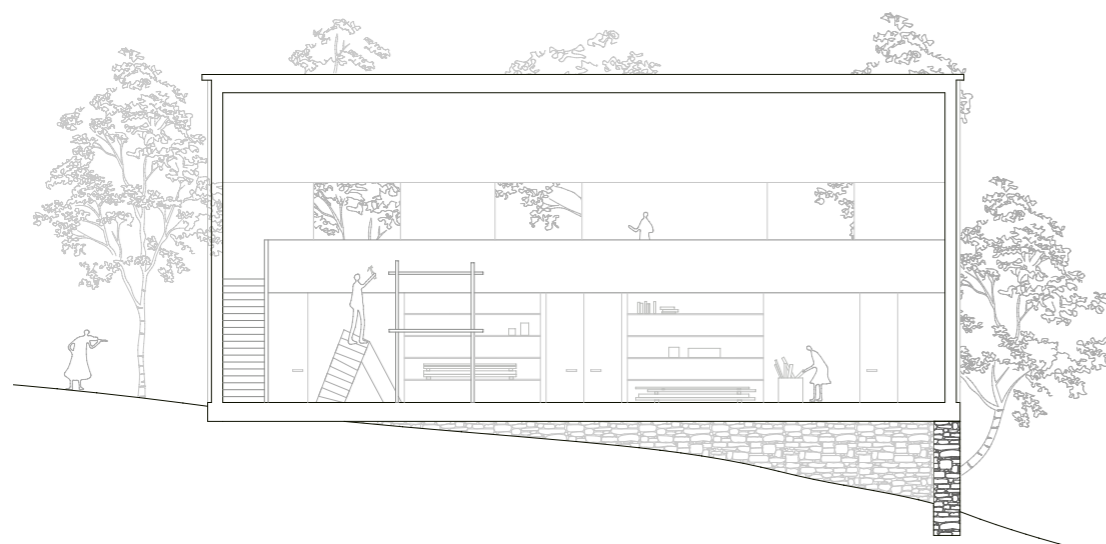

plan 1.etg 1-200

plan 2.etg 1-200

snitt 1-200

Verkstedbygg fra uke 15

Uke 16

Denne uken jobbet vi mer i detalj med atelierene. Vi har tilpasset dem til den nye konstruksjonen vi hadde bestemt oss for, og tegnet nøyaktige plan, snitt og fasader. Vi jobbet også med å finne en bestemt plassering til dem og å tilpasse dem til tomte de står på. Vi har jobbet med å bruke terrenget i designet vårt, men kunstvandringen er fortsatt i idéfasen. Med kunstvandringen har vi muligheten til å jobbe nærmere med samsillet mellom arkitekturen og naturen, og det å gå mer ned i detalj på kunstvandringen mellom atelierene, og å bruke og bearbeide landskapet til dette blir en prioritering videre.

Uke 17

I uke 17 jobbet vi med flere ulike temaer. Vi jobbet videre med felleshusene på tunet, spesielt med å inkorporere gode uteområder i planen. Vi bestemte også mye for kunstvandringen - inngangssituasjoner for atelierene, håndtering av terreng og ulike opplevelser langs stien. Dette er nå klart for å tegnes ut. Vi tok også en runde til på verkstedhuset, som fortsatt var litt uløst. Uttrykket er ganske likt som før, men arealet er bedre utnyttet og det er tatt mer hensyn til støy og støv. Til sist utviklet vi tunet videre og plasserte sovehyttene bedre i terrenget.

Uke 18, 19, 20, 21

De siste ukene av prosjektet gikk for det meste med til finpussing og produsering av materiale til presentasjon og hefter. Vi fant dette vanskelig og tidkrevende fordi sensuren ikke vil foregå på den måten vi hadde planlagt. Nå må alt forklares i hefter i stedet for at sensor bare kan spørre oss om det er noe som er uklart. Dette førte til mye ekstra tekst.

Referanseprosjekter

Vi har latt oss inspirere av flere eksisterende prosjekter. Vi har hentet inspirasjon fra ulike områder som program, uttrykk, konstruksjon og intensjoner. Dette er noen av prosjektene som har inspirert oss mest.

Fogo island

Arkitekt: Todd Saunders

Fogo Island Arts er et AiR-program som ligger på øya Fogo i Kanada. Det er en liten øy som lenge har lidd av fraflytting på grunn av en minkende fiskebestand som har ledet til færre fiskere på øya. AiR-programmet ble opprettet samtidig som de bestemte seg for å bygge et hotell på øya. Begge prosjektene skulle bringe flere besøkende til stedet og dermed forsøke å motvirke enda mer fraflytting. Fogo Island Arts består av flere ulike atelierer spredt utover i det spektakulære landskapet på øya. De tilbyr kunstnere, filmskapere, forfattere, musikere, kuratorer, designere og tenkere fra hele verden et sted å koble av, finne inspirasjon og arbeide. Vi har i dette prosjektet blitt inspirert av hvordan de har benyttet seg av lokale ressurser, tradisjoner og arbeidskraft for å skape et stedsspesifikt prosjekt. Lokale bedrifter og privatpersoner har bidratt til å ferdigstille prosjektet, og har i prosessen blitt knyttet til det på en annen måte enn om det hadde blitt bygget av utenforstående. Vi mener det er en viktig del av prosessen å inkludere lokalbefolkningen, og at dette kan være med å påvirke suksessen til programmet.

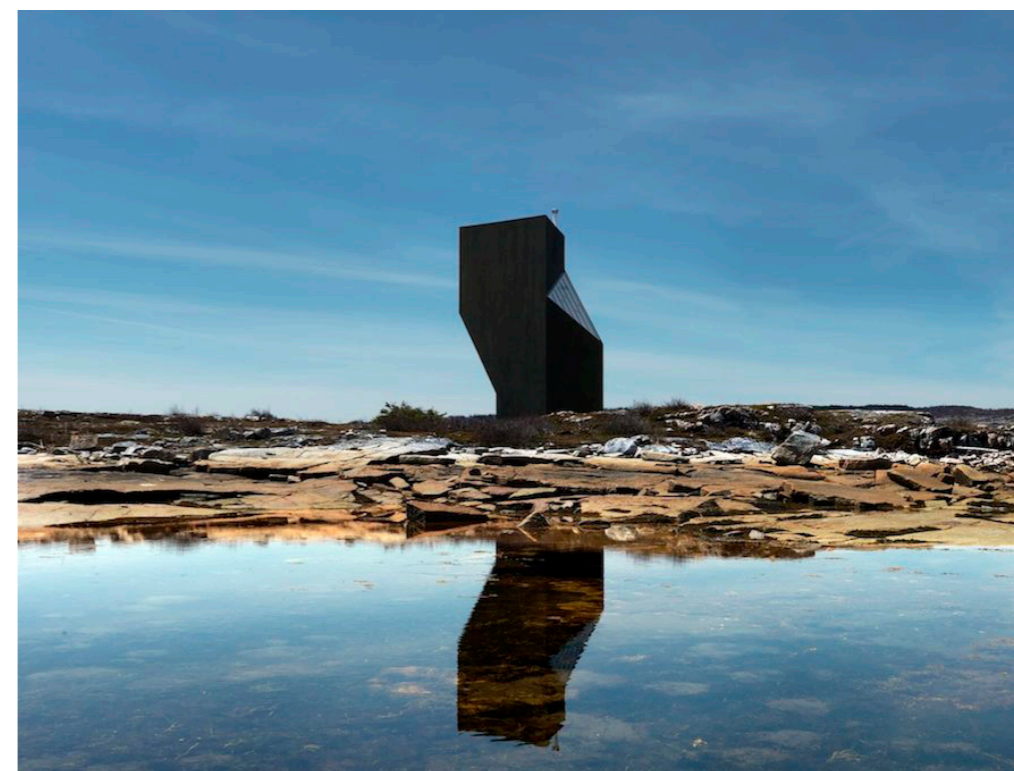

Foto: Bent René Synnevåg

Juvet Landskapshotell

Arkitekt: Jensen & Skodvin

Juvet Landskapshotell ligger i Valldal inntil elven Valldøla. Hotellet består av to ulike typer private boenheter. Den ene typen er fuglehusene som er små enkle laftehytter hevet opp fra bakken i fjellsiden. Disse inneholder kun en dobbeltseng og et lite bad med toalett og vask. Den andre typen er landskapsrommene som ligger lavere i terrenget inntil elven. Disse inneholder et lite bad, og et større rom med seng og noen gode stoler. Alle boenhetene har en skjermet plassering som muliggjør store vindusflater uten innsyn og med unik utsikt. I tillegg er det en låve med fellesarealer hvor alle måltider blir servert, et badehus med sauna og dusjer og et konferanserom.

Her ble vi inspirert av måten arkitekturen møter bakken på. Enhetene er festet i bakken med enkle stålsøyler som gir et svevende uttrykk og et lite avtrykk dersom hotellet en gang skal fjernes fra tomta. Arkitekten har klart å prosjektere enhetene slik at arkitekturen både benytter og tar vare på naturpotensialet på tomta til det fulle. Noe annet som inspirerte oss var måten hver enkelt boenhet er tilpasset til stedet den står på. Plasseringen og størrelsen til hver enhet ble bestemt på tomta ved å legge ut planker på bakken og tilpasse grunnflaten deretter. Et annet element vi liker er den inntrukne inngangssituasjonen til fuglehusene. Inngangen til enhetene er enkelt skjermet ved å plassere dem inn mot fjellveggen og å trekke bygget litt inn så du får gå inn og ut av enheten under tak.

Nordic Artists Centre Dale / Nordisk Kunstnarsenter Dale

Arkitekt: Knut Hjeltnes + Haga & Grov

Kunstnersenteret i Dale er et AiR-program hvor både norske og internasjonale kunstnere kommer for å bo og jobbe. Det blir også arrangert workshops, seminarer og utstillinger her. Senteret er åpent året rundt, og gjestekunstnerne blir håndplukket basert på søknader som inneholder beskrivelse av prosjektet kunstneren har planlagt å gjøre. Kunstnerne bor hver for seg i boenheter med alle nødvendige funksjoner. Det er 5 boenheter hvor den største er på 91m² med 3 soverom, to er 67 m² og har to soverom, og de to siste er på 56m² og har ett soverom hver. Husene har bad, soverom og et kombinert kjøkken og oppholdsrom. 5 atelierer på 50m² og men 5 meter under taket ligger separert fra boligene, men i tilknytning til et større bygg med treverksted og andre støttefunksjoner for kunstnerne. (NKDale, 2020)

I dette prosjektet har vi blitt inspirert av både programmet, organiseringen av funksjoner og bygg og måten arbeidsplassene har blitt utformet på. Flere kunstnere som vi har snakket med har påpekt at dette er ultimate arbeidsforhold med romslige atelierer, god takhøyde og rikelig med naturlig lys gjennom store vinduer mot nord. I tillegg synes vi boenhetene er veldig pent utformet, og de gjør at det føles hjemmekoselig selv om det er et sted man kun bor i en kortere periode. Vi mener det er viktig at man ikke føler seg som en gjest når man bor på et sted som dette med tanke på at man faktisk skal bo der i flere måneder.

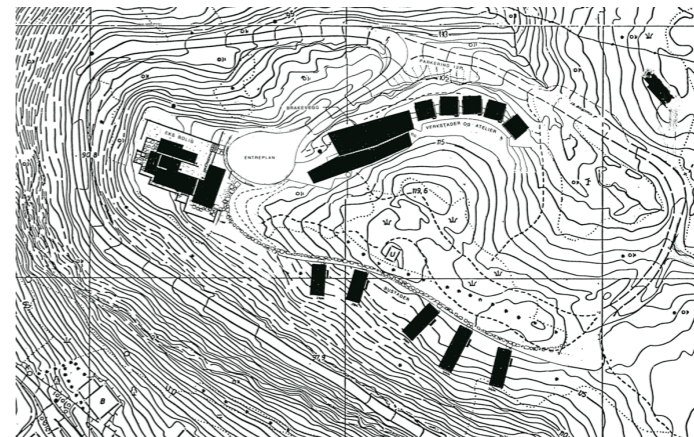

Foto: Haga & Grov

Møllstunet, Geiranger

Møllstunet ligger i Møllsbygda i Geiranger, og er et klyngetun fra 1500-tallet. Møllstunet består av tre gårder som ligger tett sammen i det bratte terrenget. Klyngetun ble ofte benyttet av folk som hadde andre yrker i tillegg til å være gård drivere, og som derfor klarte seg med mindre dyrket mark. Det var en populær tunform på vestlandet grunn av at den egner seg godt i det bratte terrenget. (Røyrane, 2018 s. 304)

Vi har sett på Møllstunet for inspirasjon når det kommer til tunformen klyngetun, byggeteknikker og materialvalg. Vi har studert hvordan byggene plasseres i terrenget og landskapet, og har latt oss inspirere av dette i vårt eget tun. De mange steinmurene på tunet, og måten husene er bygget på er også noe vi har sett på og gjennom dette fått en bedre forståelse for hvordan vårt prosjekt bedre kan integreres i både natur- og kulturlandskapet i Geiranger. Verkstedbygget er for eksempel inspirert av låven, og “stabburboenhetene” våre er en tolkning av stabburet på Møllstunet.

Fordypningsrommet Fleinvær

Arkitekt: TYIN tegnestue

Fordypningsrommet Fleinvær ligger på øya Sørværet i Nordland. Prosjektet er ment for et artist in residence-program. Anlegget er først og fremst for musikere, men leies også ut til grupper og privatpersoner uten musikerbakgrunn. Vi har blitt inspirert av at prosjektet har som mål å få folk ut i naturen. Det består av ti ulike bygg som alle er monofunksjonelle. Et hus er for toaletter og dusj, et annet inneholder kjøkken, og boligene inneholder kun en seng. Man må ut i landskapet og kjenne på vær og vind for å få brukt de ulike funksjonene. Siden prosjektet er for musikere krever det ikke noe spesielt utstyr, men fokuserer mer på å gi ro og inspirasjon til kunstnerne heller enn at de nødvendigvis skal produsere noe. (The arctic hideaway, 2020)

Vi har latt oss inspirere av det å bruke monofunksjonelle bygninger for å lokke folk ut, og for å opprette en sterkere kontakt med stedet man er på. Det at hvert hus har sin funksjon er en tradisjon vi har hatt lenge i Norge, og vi tror også det kan fungere godt for å skape en balanse mellom privatliv og fellesskap i et AiR-program.

Foto: Pasi Alto

Kilder

Arkitektur N (2017. 22.desember) Fordypningsrommet Fleinvær Røft og værbit. Hentet 13.02.20 fra <https://arkitektur-n.no/prosjekter/fordypningsrommet-fleinvær> Publisert på nett 22. desember 2017. Opprinnelig publisert i Arkitektur N nr. 6–2017.

Haga & Grov (1998) Hentet fra <https://www.hagagrov.no/prosjekter/st%c3%b8rre-bygg/d%c3%a5ls%c3%a5sen>

NKDale (2020) Hentet fra <http://www.nkdale.no/>

Røyrane, E (2018) Klyngetunet. Skald

The arctic hideaway (2020) Hentet fra <https://theartichideaway.com/no/>

Bilder:

Foto: Bent René Synnevåg

Hentet fra <https://www.archipanic.com/the-fogo-island-project/>

Foto: Pasi Alto

Hentet fra <https://arkitektur-n.no/prosjekter/fordypningsrommet-fleinvær> Publisert på nett 22. desember 2017. Opprinnelig publisert i Arkitektur N nr. 6–2017

Foto: Haga & Grov

Hentet fra <https://www.hagagrov.no/prosjekter/st%c3%b8rre-bygg/d%c3%a5ls%c3%a5sen>